

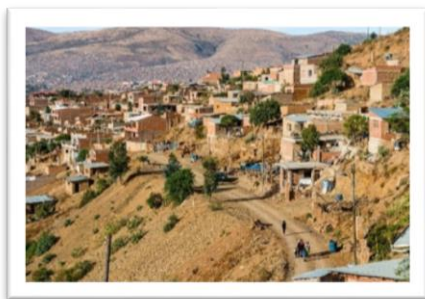
Strategie voor de selectie van nieuwe werkgebieden gericht op het verbeteren van de levenskwaliteit van de bewoners via biologische moestuinen thuis met een wijkgerichte focus.

Dit document bevat twee overzichten waarmee rekening gehouden moet worden op het moment van selecteren van een nieuw projectgebied en om projecten uit te voeren, die gericht zijn op het verbeteren van de levenskwaliteit van gezinnen via stadsmoestuinen.

Het eerste overzicht is gericht op de selectie van het werkgebied en hoe een eerste contact gelegd kan worden met sleutelfiguren. Het tweede deel omvat suggesties over hoe gewerkt dient te worden in de nieuwe projectgebieden om hier de gestelde doelen te kunnen bereiken.

1. Identificatie van het werkgebied

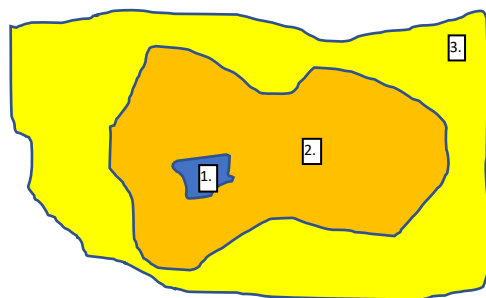
a. Identificatie van het werkgebied/base line studie, vastleggen 0-situatie

- Een wijk zoeken die steun nodig heeft, waar gezinnen wonen met beperkte financiële middelen. Er wordt gezocht naar gemotiveerde mensen om thuis samen een tuin aan te leggen. Hoewel het project vooral uitgaat van mensen die steun nodig hebben (schaarse economische middelen) sluiten we de wat rijkere gezinnen in de wijk niet uit. Zij kunnen goede voorbeelden zijn voor burens en ook deze groep gezinnen heeft baat bij een gezondere voeding zonder landbouwbestrijdingsmiddelen.
- Beetje bij beetje de gezinnen leren kennen en indien mogelijk, voordat een concreet project in de wijk start, al beginnen met een aantal gezinnen en met hen een paar voorbeeldtuinen aanleggen. Op deze manier leren de mensen in de wijk Alerta Verde alvast kennen. Dit is ons bijvoorbeeld overkomen in de wijk Alto Litoral waar we, dankzij een bevriende organisatie die in de wijk werkt, begonnen zijn met een aantal gezinnen en waar we nu een project willen starten met de ondersteuning van MISEREOR (grote Duitse ontwikkelings Samenwerkingsorganisatie die de laatste jaren Alerta Verde rechtstreeks gesteund heeft met een tweede project).
- In de om de huidige projectwijk heen gelegen wijken zoeken naar locaties waar we met Alerta Verde een aantal (het liefst meerdere, dicht bij elkaar gelegen) tuinen ondersteunen waarbij de deelnemers ons in de wijk wegwijs kunnen maken, ook o.a. qua sleutelfiguren. Dit heeft als bijkomend voordeel dat deze tuinen als voorbeeldtuin kunnen dienen om nieuwe gezinnen enthousiast te maken.
- Vaststellen op welke manier de gezinnen aan hun drinkwater komen in het werkgebied waar we willen starten. Dan kunnen we met deze situatie rekening houden bij het aanleggen van tuinen, vooral met het oog op de uiteindelijke beschikbaarheid van water om voor een tuin te zorgen.

- Vaststellen wat de bodemsoort in de omgeving is om te kunnen bepalen of nieuwe deelnemers veel moeite moeten doen om grond te vinden om de vierkantemeterbak mee te vullen. In sommige gevallen bevat de bodem zoveel stenen dat goede grond van elders gehaald moet worden of is er meer aanvullende bodembemesting nodig om een goede vruchtbare tuin te krijgen.
- Identificeer in deze wijken de locaties waar meer scholen, eetzaal, dagopvang en naschoolse opvang dicht bij elkaar zitten. Deze locaties brengen veel mensen uit de wijk(en) samen. Dit zijn strategische locaties waar we goed ons werk kunnen laten zien via voorbeeldtuinen om nieuwe gezinnen te enthousiasmeren. Op deze locaties kunnen vaak ook wat grotere tuinen geïnstalleerd worden.
- Identificeer in de daaromheen liggende wijken ook de meer verspreid liggende scholen en centra.
- Identificeer de NGOs die in de wijk werken.
- Begrens het projectgebied indien mogelijk in een meer geconcentreerde eerste zone waar de school en een aantal centra liggen (1), definieer tot waar de algemene zone reikt waar we op focussen om met groepen gezinnen te kunnen werken (2) en als laatste, definieer de buitengrens van het project waarbuiten we helaas niet met nieuwe gezinnen kunnen werken omdat we dan relatief teveel tijd kwijt zijn om één of een paar gezinnen te bezoeken (3). De kracht van het project willen we zoeken in een concentratie van tuintjes waarbij mensen uiteindelijk ook onderling contact hebben.

b. Praten met sleutelfiguren in de zone (wijken) waar interesse voor is

- Als de zone waar we een nieuw project willen beginnen geïdentificeerd is en er een basisidee is over hoe deze wijken opgebouwd zijn, is het van belang om te kijken hoe de reactie van de bewoners van deze wijken is. Het is belangrijk om met sleutelfiguren te praten om te peilen of er interesse is en om vast te stellen op wie we kunnen rekenen om ons werk te promoten. Op grond van de gesprekken met sleutelfiguren kan besloten worden om een ander werkgebied te zoeken als er een gebrek aan interesse is. Of er kan besloten worden om de contouren van het kerngebied (1), waar

zoveel mogelijk tuinen geconcentreerd dienen te zijn, aan te passen. De start van een nieuw project is in grote mate afhankelijk van de interesse van sleutelfiguren.

- Via huidige deelnemers aan onze projecten contact zoeken met sleutelfiguren: medewerkers van NGOs, wijkbestuurders, kerken, schooldirecteuren, centra (kinderopvang, eetzaal, naschoolse opvang, etc.) en zelfs wijkwinkels (waar we posters op zouden kunnen hangen en die ons kunnen helpen promotiefoldertjes uit te reiken aan geïnteresseerden).
- We hebben minimaal één en het liefst meer vertrouwenspersonen nodig. Het handigste zou zijn mensen die we uit eerdere projecten kennen in het projectgebied. Zij kunnen helpen bij het coördineren van contacten leggen met sleutelfiguren op scholen en centra, met wijkbestuurders en andere invloedrijke personen in het beoogde projectgebied.
- Via projectdeelnemers proberen om uitnodigingen voor wijkvergaderingen en éénmalige (informatie)markten te krijgen waar veel wijkbewoners samen komen, zodat we ons werk kunnen laten zien en interesse kunnen polsen onder de bewoners.
- Als er al gezinnen zijn die met ons een tuin hebben in de wijk waar we willen starten, kunnen deze tuinen als voorbeeld dienen om anderen enthousiast te maken. Het is de moeite waard deze tuinen met wijkbestuurders of andere sleutelfiguren te bezoeken, om laten zien wat de mogelijkheden zijn en ze zo te overtuigen ons project onder de aandacht te brengen van andere wijkbewoners.
- Praten met andere NGOs die in de wijk actief zijn. Dit kan via het “Red del Sur” netwerk of via bevriende NGOs:
  - a. Om algemene informatie voor de 0-situatie (baseline studie) te verzamelen.
  - b. Om de verschillende centra (naschoolse opvang, kinderopvang, eetzaal) te identificeren die ondersteuning nodig zouden kunnen hebben.
  - c. Ze kunnen ons in contact brengen (namen en telefoonnummers) met verschillende centra, wijkbestuurders en invloedrijke personen binnen de wijk.
  - d. Om een idee te krijgen van de behoeften van de bewoners in de verschillende wijken om te kijken waar ze meer steun nodig hebben.
  - e. Om samen activiteiten uit te voeren die elkaar versterken.

Helaas hebben we vaak gezien dat veel NGOs niet bereid zijn hun bevindingen echt te delen, vooral eigen onderzoek is vaak privé-informatie die niet vrijgegeven wordt. Toch is het de moeite waard om in gesprek te gaan om te kijken of ze iets van informatie vrij willen geven of ons kunnen vertellen in welke richting we moeten zoeken.

- Uitzoeken of er al een stadsmoestuïnproject is in de wijk. En zo ja, uitzoeken met welke ondersteuning deze tuinen zijn gestart? Er achter zien te komen wat de bewoners van deze tuinen vinden. Zijn er geïnteresseerde mensen die niet bediend zijn? Waarom? Zijn er geïnteresseerde mensen die besloten niet mee te doen? Waarom? Wat ging er goed en wat ging er minder goed in het project van die NGO?

Helaas horen we vaak over gebrek aan technische ondersteuning van andere stichtingen, er wordt infrastructuur aangelegd met een ondersteunende workshop en daarna moeten de mensen het zelf uitzoeken. Of de NGO heeft een strak systeem met boetes als je niet op de verplichte maandelijkse vergadering komt.

- Is er een contactpersoon voor deze tuinen die ons kan ondersteunen ons projectaanbod te verspreiden? Kan hij ons suggesties geven hoe we het aan kunnen pakken?
- Uiteraard ligt dit allemaal gevoelig en het is belangrijk om te proberen een open dialoog aan te gaan met de NGO die in de wijk actief is. Dit is belangrijk om verschillende redenen:
  - a. We willen niet binnendringen bij de doelgroep van de NGO en hun project verstoren. Het is ook belangrijk dat het absoluut duidelijk is dat we geen mooie sier willen maken met het werk van de andere NGO.
  - b. Het is belangrijk om goed uit te leggen wat onze werkwijze is en in het beste geval hebben we verschillende doelgroepen (bijvoorbeeld de Fundación para el Hambre (FH) werkt met tuinen die veel groter zijn en mensen met minder ruimte kunnen niet met FH meedoen maar wel met ons).
  - c. Als organisaties kunnen we beide leren van de verschillende ervaringen die we hebben.
  - d. Sponsors stellen het meestal op prijs als je als kleine organisatie weet samen te werken voor een groter doel.

2. Hoe te werk gaan binnen het geïdentificeerde werkgebied

Op basis van de bezoeken en gesprekken met meerdere mensen moet besloten worden waar de focus komt te liggen voor het project. Proberen we eerst de locatie met de beste condities (vlakke grond met minder stenen, wijken die minder afhankelijk zijn van de waterwagen omdat ze een eigen put hebben)? Wordt er besloten simpelweg te starten met de eerste geïnteresseerde personen? Starten we op scholen en geïnteresseerde centra ook al liggen ze verder uit elkaar, of laat de baseline studie zien dat er een deel van de wijk is dat geschikter is om op te focussen omdat daar scholen en centra liggen, met geïnteresseerde wijkbestuurders? Doen we dit vanuit het idee te starten met de centra en scholen om van daaruit gezinnen te zoeken in de directe omgeving en dit dan naar buiten toe uit te breiden? Het is belangrijk om te proberen de familiemoestuinen zo dicht mogelijk bij elkaar aan te leggen omdat:

- Dit het werk vergemakkelijkt.
- Op die manier kun je op wijkniveau makkelijker meer mensen enthousiast maken om uit te breiden naar meer deelnemers.
- Deelnemers kunnen gemotiveerd worden beter hun best te doen als de tuin van de burens het veel beter doet.
- Zodat ze in de toekomst onderling steun aan elkaar hebben (uitwisselen van oogst, zaden, recepten om ziekte en plagen te bestrijden en simpelweg elkaar om raad vragen).
- Om een groter zichtbaar impact op een bepaalde locatie te bereiken.

Het grote voordeel van het concentreren van tuinen is dat ons werk zichtbaarder wordt en het maakt de huisbezoeken makkelijker voor het team. De deelnemers kunnen als burens makkelijker ervaringen, oogst, zaden en natuurlijke bestrijdingsmiddelen uitwisselen en onderling kunnen ze steun zoeken bij de voortgang van de tuin op het moment dat de stichting minder aanwezig is in de wijk.

Als er gestart wordt in een nieuwe wijk met de bedoeling om tuinen zoveel mogelijk te concentreren en een (zichtbare) verandering proberen te bewerkstelligen binnen de wijk,

moet veel aandacht geschonken worden aan onze aanwezigheid in de wijk, de school, de centra en op een directe manier met de deelnemers.

a. Duidelijke en continue aanwezigheid van Alerta Verde in de wijk(en).

- Zichtbaar aanwezig zijn in de wijk door altijd het Alerta Verde hesje te dragen en bereid zijn om met iedereen te praten die vragen heeft over het project.

- Deelnemen aan informatiemarkten in de wijk zodat mensen ons kunnen leren kennen (gezinsmarkt, gezondheidsmarkt, etc.).
- Posters en folders gebruiken met korte motiverende uitleg van het project, hoe je deel kan nemen en contactgegevens. Mensen die bekend zijn in/met de wijk kunnen helpen deze te verspreiden op plaatsen waar veel toeloop is zodat ze opgepikt kunnen worden (winkels, kerken, centra).
- Het is een optie om een klein kantoortje te openen als dit toegevoegde waarde heeft en als de mogelijkheid zich voor doet (ook afhankelijk van huurprijs).
- In plaats van een kantoor een alternatieve ontmoetingsplek creëren. Bijvoorbeeld een tuin bij een kinderopvang of naschoolse opvang op een strategische plaats, zichtbaar en makkelijk toegankelijk (het liefst met de mogelijkheid om via het hek te praten zodat er niet veel extra toeloop op het centrum komt). We kunnen de gezinnen laten weten op welke dagen en tijdstippen we hier te vinden zijn zodat ze dan langs kunnen komen met vragen.
- Digitale middelen gebruiken, vooral WhatsApp, om te communiceren met mensen die in dezelfde wijk (of projectgebied) wonen en proberen iedereen te motiveren om onderling ervaringen (foto's en commentaar) te delen. Je zou zelfs uit kunnen komen op het uitwisselen van planten, natuurlijke bemesters en bestrijdingsmiddelen door in contact te blijven met de wijk via WhatsApp. Het is een makkelijke, laagdrempelige manier en we proberen daarmee ook een gemeenschap te creëren door niet alleen aan te sturen op contact tussen Alerta Verde en de deelnemers maar ook tussen de deelnemers onderling.

b. Focussen op werken met de lokale school waar de kinderen uit de buurt naar toe gaan.

We leggen de nadruk op de volgende aspecten:

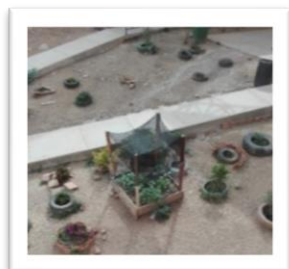
- Contact leggen met de directeur/directrice en zo spoedig mogelijk om een vergadering vragen. We hebben namelijk de mogelijkheid nodig om ons project aan het gehele lerarenteam uit te leggen. Uit dat team willen we een groep geïnteresseerde leraren selecteren waaruit we kunnen kiezen met welke klassen we kunnen werken. Indien er veel interesse is kunnen we halverwege het schooljaar van klas wisselen en

zo meer klassen de kans geven. Het is belangrijk om met geïnteresseerde leraren te werken want het zal (groten)deels van hen afhangen of de tuin zich goed ontwikkelt.

- Indien mogelijk de schooltuin aanleggen op een zichtbare plaats, met een informatiebord over het project inclusief onze contactgegevens, om ons werk te promoten onder de mensen die de school bezoeken. We kunnen dan ook een aantal thema-informatieborden in de tuinen plaatsen om belangrijke onderdelen van de tuin uit te leggen, bijv. hoe je groente- en fruitafval composteert.

- Als de schooltuin niet aangelegd wordt op een in het oog springende locatie is het belangrijk om, indien mogelijk, een vierkantemetertuin (met informatief bord en contactgegevens) aan te leggen op een zichtbare plaats waar veel ouders langs komen om bijv. de directiekamer te bezoeken. Het is de moeite waard om iets te investeren in een mooie esthetische tuin (met bakstenen of brede planken en kippengaas) om ons werk te laten zien aan de bezoekers van de school. Het is daarbij wel belangrijk om goede afspraken met de school te maken zodat er goed voor de tuin gezorgd wordt, want alleen bij een goed beheer zal de voorbeeldtuin de aandacht trekken van bezoekers.

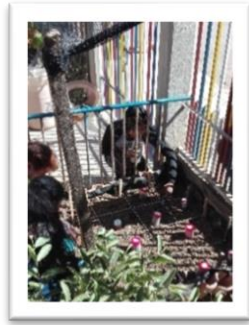

- Zoek momenten om over het project te praten met ouders (klassenvergadering, op maandag als de kinderen in formatie de vlag hijsen kunnen we materialen uitreiken met een kleine toespraak om de stichting en ons project te promoten).
- Een presentatie geven op een schooloudervergadering. Dit kan echter problemen opleveren omdat dan alle ouders aanwezig zijn, en niet alleen de ouders van de klassen die in de tuin werken. Overleg met de directeur/directrice is nodig.
- Tijdens de oudervergadering van de klassen die in de tuin werken het woord nemen om uit te leggen wat het doel van ons werk is. De ouders uitnodigen om mee te doen met de ouderworkshops en/of het familiemoestuinenprogramma gebaseerd op de vierkantemetertuin. Dit kan soms lastig zijn omdat er altijd ouders zijn die ver weg wonen en niet in ons projectgebied. De ouders uitnodigen om een tuintje thuis te beginnen met hun kinderen.

- Zoeken naar huiswerk voor leerlingen wat ze thuis moeten doen zoals het inzaaien en vooral het zorgen voor een plantenbak met zaadjes, zodat op deze manier de ouders vanzelf in aanraking komen met ons schooltuinenproject (soms vertellen de kinderen thuis niet wat ze op school doen of is er überhaupt weinig contact met de ouders). Het is tegelijkertijd een manier om een eigen tuintje thuis te promoten want als de plantjes uitkomen moeten ze daarna eigenlijk verplant worden naar een grotere ruimte over verder te groeien.
- Vanuit de scholen in de lente moestuinworkshops voor geïnteresseerde ouders organiseren. Dit kan ook een vertrekpunt zijn om daarna mee te doen met het moestuinprogramma bij de mensen thuis.
- Als het mogelijk is een serie van twee of drie workshops aanbieden, vergezeld van een WhatsApp groep voor een vloeiende communicatie. Dit jaar (2020) was het door de corona pandemie erg moeilijk en vaak zelfs onmogelijk om de ouders te bereiken omdat de scholen niet functioneerden en alleen in enkele gevallen de leraren nog (digitaal) contact hadden met leerlingen. Vaak was er echter geen enkele manier om in contact te komen. Als het lukt om via deze workshops een WhatsApp groep samen te stellen zijn we zeker van een meer vloeiende communicatie met ouders waarbij we minder afhankelijk zijn van schooldirecteuren en leraren.
- Als de school ondersteuning vraagt bij het vieren van de verjaardag van de school of bij een andersoortig verzoek tot steun, is het belangrijk niet gelijk te reageren met de boodschap dat daar geen geld voor is. Het is goed om te kijken of we op de één of andere manier kunnen helpen, voor de goede verstandhouding én om gebruik te maken van dat moment om ons werk onder de aandacht te brengen van de schoolgemeenschap (met name de ouders). Het is dan wel belangrijk om aan te geven dat we het best kunnen helpen als we een duidelijke link met ons project zoeken in de ondersteuning, zodat we de kosten kunnen verantwoorden.

c. Belangrijke aspecten bij het werken met verschillende soorten centra.

- Coördineer met de leidinggevende van het centrum de werkwijze. Probeer duidelijk te krijgen hoe het centrum functioneert, naar wie de mensen luisteren, wie ons kunnen helpen met de tuin, wie tuinieren leuk vinden: welke personeelsleden kunnen ons het beste ondersteunen en wie zijn wellicht de mensen die we moeten overtuigen omdat hun negatieve houding anders doorwerkt in ons project.
- Presenteer het project aan het voltallige personeel van het centrum. Het is belangrijk om de doelen en werkwijze van het centrum te kennen om deze indien mogelijk te versterken via de activiteiten in de moestuin.
- Indien mogelijk proberen de moestuin zo op te zetten en te verzorgen dat het ook een goed zichtbare voorbeeldtuin is voor bezoekers, met duidelijke informatieborden inclusief contactgegevens. We kunnen affiches en foldertjes bij de directie achter laten zodat geïnteresseerden informatie mee naar huis kunnen nemen om rustig te bekijken. Het moet volstrekt duidelijk zijn onder welke condities we geïnteresseerden toe kunnen voegen aan het project, vooral ook met betrekking tot de geografische ligging van de woning van de geïnteresseerde.
- In de voorbeeldtuin moet er aandacht zijn voor het esthetische aspect: een mooie tuin trekt meer de aandacht (dit kan bijvoorbeeld ook betekenen dat gerecyclede plantenbakken geleverd kunnen worden).

- De ouders een dag om steun vragen in de tuin (bv. bij het keren van de grond of het ophangen van een schaduwnet), wat tegelijkertijd een goede manier is om in contact te komen.
- Als de tuin op een weinig zichtbare plek ligt proberen om ergens op het terrein een zichtbare plek te vinden. Bijvoorbeeld dichtbij de directiekamer een vierkantemetertuin aanleggen of plantenbakken met duidelijke informatieborden plaatsen, zodat mensen die het centrum bezoeken zien dat hier iets gebeurt met stadslandbouw.
- Werken aan de relatie met het centrumpersoneel: niet alleen langskomen en in de tuin werken, maar ook proberen een praatje te maken met het personeel (leraren, portier, keukenpersoneel) om een goede relatie op te bouwen en te onderhouden.
- Het is belangrijk om samen met de kok te oogsten om te laten zien hoe op een correcte wijze geoogst dient te worden en wanneer de gewassen klaar zijn om te oogsten. Zo kan het maximale uit de oogst gehaald worden. Het keukenpersoneel kan ook een goede motiverende steun zijn voor het project, omdat die uit de eerste hand de baten zien bij het bereiden van de maaltijden. De in te zaaien gewassen kunnen aangepast worden op verzoek van het (keuken)personeel.
- Vraag aan het personeel of ze willen helpen het project te promoten en mensen uitnodigen om contact op te nemen met Alerta Verde (we kunnen ook affiches en foldertjes achter laten die verspreid kunnen worden).
- Indien mogelijk proberen innovatieve zaken zoals plantenbakken van gerecycled materiaal op zichtbare plekken te installeren. Op die manier kunnen we bezoekers leren dat je door middel van recycling (van plantenbakken, maar ook water) met minimale kosten zelf een tuin kunt aanleggen. Zo kunnen we mensen stimuleren om zelf ook te gaan tuinieren (via ons programma of op eigen initiatief).

- Met een groep geïnteresseerde ouders van een centrum of geïnteresseerden in de wijk zelf kunnen we een gratis basis-tuinworkshop organiseren in de tuin van een centrum (waarbij we een kleine hoeveelheid zaden cadeau doen). Met de deelnemers kunnen we een WhatsApp groep starten (telefoonnummer noteren in ruil voor zaden)

en daarna middels regelmatige berichtjes met tips mensen proberen enthousiast te maken om met ons project mee te doen.

- Als een centrum steun vraagt (zoals de kinderdagopvang in Minerio San Juan om een taart vroeg om de verjaardag van het centrum te vieren), kijken op welke manier we kunnen ondersteunen om de goede relatie met het centrum te versterken (en tegelijkertijd onze stichting en project bij de ouders te promoten). Aangezien het lastig is om fondsen te reserveren voor zaken die niet direct met het project te maken hebben, is het noodzakelijk dit voorzichtig en met lage kosten aan te pakken, waarbij altijd gezocht moet worden naar een verklaring van de investering (dit kan voor promotiedoeleinden zijn).

d. Het project promoten via de meest toegewijde deelnemers.

- Verspreiden van affiches via scholen, centra en wijkwinkeltjes samen met een foldertje waarin uitgelegd wordt hoe de eerste overeenkomst werkt zodat mensen het thuis na kunnen lezen en er over na kunnen denken.
- Aan de projectdeelnemers vragen om het project bij burens en vrienden te promoten.
- Uitwisselingsbezoeken organiseren zodat ervaringen gedeeld kunnen worden, vooral voor de nieuwe deelnemers. We kunnen mensen meenemen naar wijken waar de tuinen veel verder gevorderd zijn om te laten zien waar je kan bereiken met een tuintje thuis. Het is onze ervaring dat dit erg motiverend werkt.

- Bij zo'n uitwisselingsbezoek kan ook de beste tuin uit de wijk zelf bezocht worden om met deze voorbeeldtuin in het projectgebied te laten zien dat het echt in de wijk lukt: "als mijn buurtbewoner het kan, dan kan ik het ook". Het is ook een manier om de voorbeeldtuin in de wijk te promoten.
- Zoek tussen de deelnemers de gezinnen die het makkelijkst praten over hun ervaringen en zoek naar een manier waarop ze hun ervaringen kunnen delen met anderen (tijdens uitwisselingsbezoeken, een radio programma, een verhaal op de Facebookpagina of een filmpje op Youtube). Het is de moeite waard om succesverhalen achter de beste tuinen met het publiek te delen om de mensen in het algemeen te enthousiasmeren en om de tuinen in de wijk nog zichtbaarder te maken. Zo betrek je mensen bij het project en maak je ze op een prettige en natuurlijke manier tot promotoren.

- Op het moment dat waterharvesting begint zijn er altijd mensen die opeens interesse hebben, alleen omdat ze een watertank willen hebben, maar niet omdat ze interesse hebben in de tuin. Het is erg belangrijk om duidelijkheid te blijven scheppen wat de voordelen zijn om mee te doen met ons programma: tijdens de eerste overeenkomst worden weinig materialen gedoneerd, we ondersteunen door middel van gepersonaliseerde workshops, en dat het onderhouden van een eigen tuin veel eigen verantwoordelijkheid vergt.
- De nadruk leggen op het zelf winnen van zaden, op het belang van composteren en een juist gebruik van water. Want op deze manier zijn de deelnemers onafhankelijk van anderen voor zaad en bemesters.
- In de meest gevorderde overeenkomsten hangt veel af van de verzoeken van de deelnemers zelf. We kunnen hen ondersteunen bij hun ideeën. Hierbij wordt doelbewust gewerkt richting een zekere mate van onafhankelijkheid, zodat het nog waarschijnlijker is dat de deelnemers in de toekomst zonder onze aanwezigheid door gaan met tuinieren. Bovendien weten de gevorderde deelnemers zelf het beste wat ze willen.